

Дейвид Ланю

МИМОЛЕТЕН СВЯТ

София, 2014

Преводът е направен по:

David G. Lanoue

DEWDROP WORLD

HaikuGuy.com

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© 2013 David G. Lanoue

© Светла Христова, превод, 2014

© Издателство „Изток-Запад“, 2014

ISBN 978-619-152-433-4

Дејвид Ланю

Мимолетен свят

Превод от англиски
Светла Христова

*този свят
е като капчица роса...
и все пак...*

Иса („Чаша чай“)

Първа част

Дневникът на Мидо

Когато последните валма дим от кремацията на техния приятел Мидо се разнесоха в бялото зимно небе, Куро и Зъбльо си поделиха земните му притежания. Мастилницата, бамбуковата четка, тояжката и износената торба – тези реликви отидоха у Куро, мрачния Поет в черно. Зъбльо искаше само една вещ за спомен от колоритния Мидо, Поета в зелено – дебелия му дневник с подгънати и оръфани страници. На корицата от твърда дървесина, почерняла от някакъв отколешен пожар, се четеше заглавието *Мидо но никки* – „Дневникът на Мидо“.

Зъбльо особено обичаше да чете и препрочита ранните записки в този поетичен дневник, датиращи от времето преди тяхното запознанство. С всяка следваща страница чувстваше Поета в зелено някак по-близък, чувстваше как задушевното им приятелство се развива и укрепва... въпреки неудобния факт, че единият от тях вече не бе между живите.

* * *

Трети месец. Планините на Шинано. Ясно време.

Ярко утро след дъжделива нощ. Пристигам в осеяно с локви село. Кръчмарят ме оглежда подозрително, когато вли-

зам през вратата на пивницата му. Явно се чуди какъв ли ще да е този странник, облечен от глава до пети в зелено.

За да отклоня безмълвния му въпрос, задавам друг на глас:

– Кой ден сме днес, господине? Нещо им загубих нишката.

– *Тайан* – отвърща той.

Чудесно, мисля си. Днес е „Късметлийският ден“ – най-благоприятният от шестте дни на седмицата¹. Настанявам се на пейка до широко отворения прозорец, сетне забелязвам още една добра поличба. Над главата ми се вее червено хартиено знаменце със същата дума, на която е наречен днешният ден: „Късметлия“. *Ще пия за това!*

– Саке! – поръчвам.

Сега кръчмарят ми се усмихва. В неговите очи вече не съм просяк, който трябва да бъде изритан навън, а платежоспособен клиент, когото да обгрижва.

Отвън, чаткайки с копита, преминава червеникавокафяв кон. От наблюдателницата ми край прозореца неговият ездач-самурай изглежда като бог в тъмната си броня, по която играят слънчеви лъчи. Дори в презрителната му усмивка има нещо божествено.

Драскам в дневника си, докато посръбвам от сакето, което ми е налял раболепният домакин. За негов късмет, в този късметлийски ден *действително* имам пари.

Сакето загрява корема и приятно гъделичка сърцето ми. Изпитвам състрадание към всички твари, които вървят по – или прехвърчат над – разкаляния главен път на шогуна. Лю-

¹ В японския календар до XIX в., наред със седмицата от седем дни, се използвала и паралелна шестдневна система. Шестте дни, наречени рокуйо, били свързани с поверия за добър и лош късмет. (Всички бележки в книгата са на преводача.)

бувам се на всяка котка, гълъб, кон, мъж, жена и дете, защото Буда си е направил труда да ги сънува, точно както сънува и мен в този миг.

Какво прекрасно време от деня е утрото!

И какъв прекрасен ден е днес – *Тайан*. Късметлийски ден!

*две врани
отлитат с грач –
внимание, котка!*

*все по-дълбоко
нагазва в локвата
жадният гълъб*

*коне и ездачи
по пътя –
лудуващо пони отзад*

*доживяхме
и тая пролет,
бълхи мои*

* * *

Мидо обичаше планините. Колчем бродеше из тях, радостни мисли нахлуваха в неговото сърце, неговото *кокоро*. Планинците, както отдавна бе открил, бяха отлични другари по чашка. Но той обичаше планините и по друга причина. Чаша чай, неговият наставник в хайку поезията, бе родом от тези назъбени, мъгливи възвишения. Докато скиташе из тях, Мидо неизбежно се чувстваше свързан с учителя си.

В този късметлийски ден от Третия месец планинските вишни цъфтяха в цялото си великолепиe. Ръката на Мидо

погали бамбуковата четка, когато той излезе от пивницата и пое нехайно към бледорозовите облаци, които го мамеха да се приближи. Потопен в тази ефирна красота, подозираше, че четката скоро ще му потрябва.

Усмихна се и продължи.

Сандалите му шляпаха по гладките камъни, плъзгаха се по пръстта, все още влажна от сутрешния дъжд. *Какви весели звуци*, мислеше си Мидо.

Мелодията на невидима пойна птица се разнесе нейде в цветния рай – сякаш в контрапункт на ритъма на потропващите му нозе. Мидо въртеше четката в ръце и все така крачеше с усмивка... в очакване вдъхновението да го връхлети.

Внезапен писък в гората го накара да се закове на място.

Онова момиче

Тук няма да описвам как срещнах партньорката си: онова надеждно момиче, необременено от емоционален багаж, което ще обичам и на което ще разчитам, докато „смъртта ни раздели“. Тази история не е за Ерин.

Не е и за сърцеразбивачката, която в крайна сметка искаше нещо друго – или някой друг. Не, тази история не е за Наташа.

Дълго преди Ерин и Наташа имаше едно обсебено момиче – то ме въвлече във водовъртеж от смут и опасности, който наричаше живот; красиво момиче с омайни очи, заради което с охота рискувах всичко.

Тази история е за *онова* момиче.

* * *

В една мартенска нощ се случи нещо удивително.

Малкият, тъмен бар във Френския квартал¹ не беше обичайното ми свърталище. Всъщност дори не помня как се озовах там. Смътно си спомням разни случки от онази вечер, като паметта ми се опира на драсканиците в джобния ми бележник. Например следното хайку...

*кутре в рокерския бар –
нежни
мъжаги*

... ме подсеща, че по някое време в бара влезе едно пале с едри лапи, порода ротвайлер. Посивели мачовци в черни кожени дрехи, целите окичени с вериги, приклегнаха, за да се поборичкат с него с груба нежност.

А ето кое беше удивителното: следващата записка в стихотворния ми бележник бе надраскана от някой друг. Седем цифри и подканата „Обади се!“, написани с големи, наклонени букви.

Що се отнася до автора, имах си списък от заподозрени. В онази мартенска нощ се чувствах особено самотен и похотлив, затова много от кратките стихотворения в бележника ми бяха лъстиви възпоминания за присъстващите особи от женски пол.

Дали не беше онази рокерка, която се хвалеше шумно, че била медиум? Или любителката на Сатаната – онази с черното червило, чиито вежди, бузи и нос бяха осеяни със сребърни пиърсинги? (Знаех, че обича дявола, защото така твърдеше татуировката ѝ.) Или може би беше заклетата пушачка, която носеше червена шапка, а на гърдите ѝ предиз-

¹ Френският квартал (англ. *French Quarter*, фр. *Vieux Carré*) е най-старата част на Ню Орлиънс.

викателно се мъдреше думата „мечта“, написана на китайски? Или стройната червенокоска с искрящи зелени очи, които проблясваха радостно, щом биеше някого на билиард? Тя ли бе оставила загадъчния надпис?

Не бях попитал никоя от тях за името ѝ, камо ли за телефонния ѝ номер, но бързо ме осени догадка как седемте цифри се бяха озовали в бележника ми без мое знание. При всяко отиване до тоалетната оставях въпросния бележник на столчето си, за да си запазя мястото. Тя – която и да бе *тя* (не допусках, че можеше да е *той* – наоколо имаше само яки посивели мъжаги) лесно би могла да се възползва от някоя от моите пиш-паузи, за да остави предизвикателната си бележка.

*съмнителен бар –
татуировките
по-многобройни от ръцете*

*истински юнаци –
влизат в бара
с питие в ръка*

*с всяка следваща чаша
расте значението
на гърдите*

*красавица –
любвам ѝ се по пътя
от клозета до гаджето ѝ*

*момичето
с червената шапка
разпалва похотта ми*

*госпожице Тесни джинси –
изпивам те
до съвършенство*

*на тениската ѝ
пише „мечта“ на китайски –
върхове и долини*

*барабанят ноктите ѝ –
пет жълти
пет сини*

Нея вечер определено исках да забърша някое гадже, въпреки че бях твърде пиян или твърде срамежлив, за да предприема нещо по въпроса. Последната записка в бележника идеално описва състоянието ми, когато се отпуснах на една седалка в боботещия автобус по Канал Стрийт на път към дома.

*всеки миг
ще се трупясам*

И точно така си беше. Но верните ми крака, движещи се на автопилот, ме отнесоха здрав и читав от автобусната спирка до апартамента ми на Саут Соломон Стрийт в Мид Сити. Когато наистина се трупях, то беше върху собствения ми мек футон¹.

¹ Традиционна японска постеля.

Навалица

Ослуша се, замръзнал на място, но не чу нищо. Дори невидимата пойна птица бе замлъкнала стреснато. Отмахвайки потрепващите вишневи клонки, Мидо се закатери по склона към мястото, откъдето бе долетял писъкът.

– Имаш ли нужда от помощ? – провикна се Мидо.

Никакъв отговор.

– Ранен ли си?

Мълчание.

Той се добра до стръмна полянка, обрасла с трева и полски цветя, отвъд която имаше оголена скала, достигаща на височина до гърдите му. Пресече полянката, като спря за миг, за да се полюбува на рояк жълти пеперуди, после се покатери на един камък и седна. Сетне направи онова, което обикновено правеше в мигове, изискващи сериозен размисъл. Отпуши обвитата си в слама кратунка със саке (прясно напълнена само преди час) и отпи мощна глътка.

Накрая остана напълно неподвижен.

Чакаше. Слушаше.

И ето че се роди стихотворение. Стривайки малко късче уханен, катраненочерен сух туш в мастилицата си, Мидо го навлажни с плюнка, топна в него дебелия бамбукова четка с конски косъм и написа върху нова страница от дневника, който Зъбльо щеше да наследи един ден, отвесна редица от дръзки завъртулки:

един

жълт

лист

отлита

пеперуда

Изписано в три реда по общоприетия начин, който англоезичните поети обичат да използват, когато пишат хайку на хартия, това изглежда така:

*един жълт лист
отлита...
неперуда*

Именно в този миг нещо нахълта с тропот във вишневите насаждения по-надолу и тъй стресна Мидо, че той изпусна четката си. Червеникав кон с черна развяваща се грива, поточно кобила – неоседлана, но с юзда, – се появи на поляната с лек галоп. Животното спря, изпръхтя, сетне сведе глава и започна да пасе тучната трева.

*тъй хубаво е да си кон
прелестна
поляна*

... вдигнал четката си, добави Мидо в своя дневник.

– Е, приятелко, ти ли изписка преди малко? – пошегува се Мидо.

Кобилата продължи да дъвче, без да каже нищо.

– Май не си от тия, дето пицят, а? – закиска се поетът.

Дорестата кобила изведнъж престана да пасе и наостри уши. Някой се приближаваше.

– А, ето къде си била! – рече въпросният някой, когато излезе на открито. Беше сух и костелив тип с дълбоко хлътнали черни очи. Съдейки по износените му одежди, Мидо реши, че и той е странник като него.

Непознатият отиде до кобилата, обви ръце около шията ѝ и тихичко зашепна нещо в голямото, наострено ухо.

Мидо се покашля – не искаше да изглежда като нахалник, който тайно зяпа хората.

Странникът се озърна.

– Я! Ама тук е същинска навалица! – възкликна той.

– Аз съм Мидо – представи се поетът с поклон. – Каква хубава кобила имате!

– Красавица е, да.

– Ще пийнете ли с мен глътка саке? – Мидо вдигна кратунката и я разклати, тъй че течността вътре забълбука.

Хълтналите очи на странника светнаха. Той се ухили, показвайки доста липсващи зъби.

– Защо не? – отвърна. – Но най-напред ще попушим.

– Имате тютюн?

– *Ахен* – рече мъжът.

Мидо беше чувал за *ахен* – опиум, – но никога не бе го пробвал. Разбира се, беше готов и даже нетърпелив да го опита. За Поета в зелено бяха добре дошли всички дейности и вещества, помагащи на съзнанието да се освободи от тъй наречения „здрав разум“, който според него бе просто един вътрешен тиранин, потискащ необходимата за хайку спонтанност.

Странникът порови в торбата си от плетена слама и измъкна оттам смешно дълга лула и тъмна дървена кутийка, която съдържаше *ахен*, опиума.

– Ще ни трябва огън – рече той.

Среща в крипта

На следващата нощ, точно когато на екрана на двайсет и един инчовия ми черно-бял телевизор се нижеха финалните надписи на късния филм по канал 12, аз се надигнах във футоната, поех дълбоко дъх и набрах загадъчния номер.

Три извънпявания.

Четири, пет, шест извънпявания.

Обаждам се прекалено късно, помислих си.

После изведнъж – бийп! Мек, мелодичен женски глас изрече напевно: „Не мога да се обадя в момента. Може би съм излязла. А може би съм си вкъщи. Ако си един конкретен кучи син – откажи се. Всички останали човеци – оставете съобщение.“

Бийп.

– Аз, тъъ – покашлях се, – снощи... Искам да кажа... Открих номера ти в бележника си и...

Чу се изпукване по линията.

– И се обаждаш чак сега! – сгълча ме същият мек, мелодичен глас, записан на телефонния секретар.

* * *

Тя се казваше Сирийн¹.

– Родителите ти са те нарекли така? – полюбопитствах аз.

– Сама се нарекох.

– О!

– Не ти трябва да знаеш как ме нарекоха *те*.

Онова, което държах да узная, бе как е попаднал в бележника ми нейният телефонен номер. И коя всъщност бе тя? Дали имаше червена коса и играеше бiliarд? Или беше рокерка-медиум? А може би поклонничка на дявола?

Сирийн обаче хич не се интересуваше от тези въпроси.

– Къде живееш? – попита.

– Мид Сити. Саут Соломон Стрийт.

– Мид Сити значи? Навярно нямаш кола?

– Позна – признах си.

– Нямахте вид на човек, който има кола – отбеляза тя.

– Все пак се придвижвам на колела.

¹ Serene (англ.) – ясен, ведър; спокоен, тих.

– Имаш „Харли“? – възкликна въодушевено.

– *Велосипед* – уточних с мрачното чувство, че този факт не отбелязва точки в моя полза.

– Знаеш ли къде е „Криптата“? – попита тя.

– Онази във Френския квартал ли?

– За колко време ще стигнеш дотам с твоя *велосипед*, за да се срещнем?

– За двацет и пет, трийсет минути – отвърнах. – Ама...

– Значи ще се видим след двацет и пет минути. – Тя затвори телефона, без да ме попита дали аз имам намерение да се срещна с нея в „Криптата“ – мрачен „готик“ бар, посещаван от вамповете на Френския квартал. В ония дни, преди урагана Катрина, заведението отваряше точно в полунощ.

Бързо се измъкнах от завивките и навлякох някакви дрехи.

* * *

Последвах Сирийн по витото стълбище през облаци цигарен дим и черна светлина¹ до второто ниво на „Криптата“. В уютно сепаре от боядисани в черно тухли чифт железни окови висяха от стената. Намъкнахме се там и седнахме редом на тясна дървена пейка под средновековните белезници.

– Какво все пишеш в този бележник? – Тя се наклони съвсем близо до мен, за да надвика стерео уредбата, от която кънтеше дет метъл. Зелените ѝ очи блестяха в сумрака, къдравата ѝ червена коса бе непокорно разрошена.

– Ами предимно разни безцелни мисли. И хайку.

– О, това го знам! Пет-седем-пет срички!

¹ Лампите за черна светлина излъчват предимно дълги ултравиолетови вълни и много малко видима светлина.

– Така казват. – Не ми се щеше да споря каква заблуда е да броиш срички, когато съчиняваш хайку на английски език – това бе болна тема за мен, но едва ли бе подходяща за обсъждане на първа среща.

– В мра-ка си се-дя... – залови се да брои на пръсти Сирийн. – С тоз-тип-що-пи-ше-хай-ку...

– Остават още пет – насърчих я аз.

– Ех-че-съм-жад-на! – завърши тя „стихотворението“ си.

– Какво да ти взема?

– „Блекънд вуду“.

Изприпках до бара на горния етаж, много по-малък от оня в главното помещение долу, като си пробивах път с лакти сред рояк бледи непълнолетни вампове. Поръчах две добре изстудени бутилки „Блекънд вуду“ – местна марка бира. Подадох една-та на Сирийн, когато се завърнах в нашата затворническа ниша.

Очите ми вече бяха привикнали донякъде с тъмнината. Сирийн седеше сгушена до мен; черна трикотажна рокля обвиваше плътно кръшните ѝ форми от врата до глезените. Краката ѝ бяха обути с груби черни кубинки.

– Променила си външността – отбелязах аз, припомняйки си как бе облечена в рокерския бар: оскъдна синя блуза с презрамки и кокетни джинси с ниска талия.

– Промяната е хубаво нещо.

– На телефонния секретар прозвуча така, сякаш правиш *сериозни* промени. Избягваш един конкретен „кучи син“, а?

– Това пък е нещо, за което *лич* не ти трябва да знаеш! – отвърна тя със смях.

Сирийн имаше право. Харесвах нейната загадъчност. Не исках да уловя същността ѝ, да я огранича, да я определя, нито да обясня на някого – най-малко пък на себе си – какво търсех с нея в един през нощта преди работен ден. Накрая реших, че тя напомняше сполучливо хайку – скрити дълбини се таяха в нея и ме примамваха.

– За мистерията – казах, надигайки бутилката си.

– За мистерията – откликна тя.

Чукнахме се с бирата в сумрачния бар.

Безтегловен

Мидо се чувстваше безтегловен и собственият му глас му прозвуча чуждо, когато запита странника сякаш от голямо разстояние:

– Ти ли изкрещя одеве?

Мъжът, отпуснат в опиумния си унес, не каза нищо; тъмните му очи се взираха замаяно в цъфналите вишни отвъд поляната.

– Одеве – опита се да обясни Мидо – чух писък. Затова... тъй де, затова... – Гласът му заглъхна. Какво се опитваше да каже? Преди известно време това му бе изглеждало важно. Сега обаче се чудеше: как би могло да има нещо важно на този свят?

Странникът му подаде дългата лула. Мидо отново вдиша лепкавия дим. Сетне не му оставаше друго, освен да гледа безцелно, сякаш само това имаше значение.

Кобилата изцвили. Златисти пеперуди танцуваха във въздуха. Вишневият цвят трептеше като розови морски вълни надолу по склона на живата, въздишаща планина.

Мидо гледаше. Странникът гледаше. Кобилата лакомо пасеше.

Поетът в зелено напълно забрави писъка, който го бе привлякъл в планинската ливада сред цъфналите вишни. Ала ето че в този миг втори писък прониза въздуха.

Кобилата рязко вдигна глава и бдително наостри уши. Сърцето на Мидо подскочи в гърдите. Странникът, седнал с кръстосани нозе на каменния ръб до него, дори не трепна, неподвижен като статуя.

Животното изцвили. Нов писък отекна сред вишневите облаци – този път по-наблизо – и го накара да побегне в галоп.

– Кобилата ти офейка – отбеляза Мидо.

– Каква кобила?

Докато Мидо се мъчеше да формулира смислен отговор, една млада жена дотича на поляната.

По кройката на морскосиньото ѝ кимоно си личеше, че е обучаваща се гейша; дългите бухлати ръкави издаваха статуса ѝ на начинаеща (дрехите на завършилите подготовката си гейши бяха с къси и прибрани ръкави). Боса и с обезумял поглед, тя дотърча в центъра на поляната; кичури дълга черна коса се виеха като змии по гърба ѝ, изплъзнали се от лакираните гребенчета и дървените фуркети.

Тя спря сред лудо кръжащите пеперуди – точно там, където допреди миг бе стояла кобилата, на десетина метра от Мидо и странника.

Мидо най-сетне възвърна гласа си.

– Какво става? – извика той.

Гейшата се озърна с пламнали от ужас очи.

В това време странникът разсеяно запали отново лулата си със съчка от огъня.

Момичето погледна към него, после към Поета в зелено и хукна пак, скривайки се сред цъфналите клонки.

– Не! Почакай! – извика Мидо.

Той скочи от камъка в меката зелена трева. Едва тогава осъзна колко далече, неизмеримо далече от „здравия разум“ го бе отнесла лулата на странника през този следобед. Краката му сякаш бяха направени от вода. Беше изтръпнал от врата надолу, сякаш главата му се бе озовала върху нечие чуждо тяло, облечено в зелено.

– Божичко! – каза той отчасти на себе си, отчасти на странника, останал да седи на камъка.

Колкото и чуждо да усещаше тялото си от брадичката надолу, Мидо бе твърдо решен да последва момичето сред вишневите дървета. Застави течните си нозе да се размърдат и те му се подчиниха. Дори се затичаха, въпреки че всяка крачка сякаш траеше цели минути. Времето бе забавило своя ход.

Мидо искаше да се сбoguва подобаващо с незнайния си другар, но се боеше, че ще изгуби от поглед бягащата гейша с морскосиньото кимано. Тя вече изглеждаше много далече; фигурата ѝ ту се мяркаше сред дърветата, ту се скриваше отново.

– *Сайонара!* – извика Мидо със странно скрибуцащ глас. Надяваше се, че мъжът го е чул, но не посмя да се обърне, за да провери.

Вцепенените му, сякаш чужди нозе го отнесоха до цъфналите дървета и той се гмурна в розовия свят.

Таро

Когато най-сетне се срещнаха в реалния живот – друго-яче казано, в съня на Буда, – Мидо често съветваше младия Зъбльо да изостави „здравия разум“. Според Поета в зелено рационалното, линейно мислене разваля изкуството, разваля хайку поезията.

Докато Мидо преследваше гейшата сред цъфналите дървета, логичното мислене не му създаваше проблеми – то просто не беше възможно. Всъщност той се бе озовал в парадокс, който би объркал здравия разум на всекиго. Докато гонеше разрошеното момиче из вишневите насаждения, чу стъпки, които тропаха тежко и ритмично не пред, а *зад* него! И колкото по-далече го отнасяха изтръпналите му и несигурни крака, толкова по-наблизо отекваха тези стъпки.

Виждам я пред себе си, но я чувам зад гърба си, разсъждаваше Мидо. Значи ако спра и се обърна, ще я хвана! Това ще е неочаквано за нея!

Той потича още малко, оставяйки тежките стъпки почти да го настигнат, после изпълни ловката си маневра. Заповяда на нозете си да спрат и се обърна кръгом, разперил ръце, за да улови момичето.

– Хванах те!

Тези думи едва се бяха отронили от устните му, когато се случи нещо още по-невероятно от това, че бе преследван от човека, когото сам преследваше. Облечената в морскосиньо гейша изведнъж се преобрази в тежък, ръмжащ, дрънчащ с броня и окичен с два меча самурай!

– Махни се от пътя ми, селяко! – ревна преобразеното момиче.

Мидо бе замръзнал на място с широко разтворени обятия. Препускащият самурай, който или не можеше, или не искаше да спре, се сблъска с поета, телата им се оплетоха и се стовариха на земята.

– *Тънак* такъв! – изръмжа самураят в ухото на Мидо, което бе тъй близо, че можеше да го отхапе.

* * *

– Би трябвало да те убия просто за оправяне на настроението – рече той, когато разплетоха крайниците си.

– Как го направи? – попита Мидо озадачен. Беше убеден, че разговаря с преобразената гейша.

– Кое как съм направил?

– Как се промени така?

Самураят взе Поета в зелено за скудоумец, който не заслужаваше да си цапа оръжието с него. Изправи се със сумтене и отръска пръстта от нагръдника на бронята си, изработен от тъмен лакиран бамбук.

Мидо все още седеше на земята, вдигнал очи към вълоръжения, стегнат в броня мъж, който се издигаше като канара

над него сред балдахин от искрящи розовобели цветчета. Наблюдаван от този ъгъл, самураят изглеждаше като *ками-сама* – божество.

Божество? Тази мисъл извика смътен спомен у Мидо. Това видение му се бе явявало и преди! Но къде... кога?

Истината изведнъж проблесна в замъгленото му от опиума съзнание.

– Познавам ви! – ахна Мидо.

– Какви ги дрънкаш, селяко?

– Познавам ви, самурай! Зърнах ви днес сутринта – в този Късметлийски ден – в едно село. Седях си в една пивница, приех закуската си и гледах как някаква котка, рояк гълъби и хора минават по пътя. Накрая и вие. И вие бяхте там! Изглеждахте като *ками-сама*, яхнал оная хубава кобила.

Мидо примигна, осъзнал още нещо.

– Ама аз знам и кобилата!

– Как ли пък не!

– Видях я после без нищо на гърба ѝ, без *вас*, искам да кажа, че даже и без седло. Такава хубава дореста кобила с разрошена грива...

– Видял си моето ездитно животно? – прекъсна го самураят с внезапен интерес. – Къде? Кога?

– *Ваша* ли е кобилата? Значи не принадлежи на оня странник? Той ѝ шепнеше нещо...

– Странник, а? – усмихна се самураят. – Слава на Буда, че не те заклах преди малко. Ще ми бъдеш от полза, селяко.

Той се наведе, хвана Поета в зелено под мишниците и го изправи на крака с такава лекота, сякаш бе направен от оризова хартия.

– Хайде, ела да ми покажеш къде си оставил тоя „странник“, който ми задигна кобилата.

* * *

Мидо узна, че самураят се казва Таро и е на служба при Господаря Кага от провинция Шинано.

– Моят Господар Кага пътува из тези планини. Има работа в Кашивабара, близо до храма Дзенкоджи – обясни Таро. Дватамата с Поета в зелено седяха на осветената от звездите веранда на една странноприемница и обръщаха една подир друга малки чашки саке.

– Знам това място – рече Мидо въодушевено. – Моят учител Чаша чай живее там.

– Твоят учител?

– Моят наставник в хайку поезията. Ние сме поети.

Таро направи гримаса, щом чу думата „поети“, но, обзет от приятното задоволство на опиянението, не изказа на глас презрението си. Вместо това ревна да му донесат още саке. Дъщерята на ханджията дотича веднага.

– Моят повелител навярно вече е в Кашивабара – продължи Таро, докато тя му пълнеше чашата. – Надявах се да уредя въпроса с откраднатото имущество набързо и да пристигна там преди него. Остави това тук!

Момичето се поклони ужасено и остави каната със саке върху ниската масичка.

– Значи когато... „се срещнахме“ днес, търсехте кобилата си? – Мидо смътно си спомняше събитията от изминалия ден заради опиума, който все още замъгляваше мозъка му.

– Не. И аз като теб, поете, гонех онова дяволско момиче.

– О, спомням си! Гейшата в синьо!

– Собственост на Господаря Кага – рече самураят, пресушавайки чашата си. – Бегълка.

– Ами кобилата? Тя също ли беше избягала? – Мидо гаврътна своята чаша – през цялата вечер не изоставаше от сътрапезника си в пиенето.

– Докато гонех оная мома пешком, кобилата ми бе открадната. Намерих само седлото. Щом си видял въпросния „странник“ с нея, вината му е несъмнена. С най-голямо удовлетворение ще му взема главата. – Таро погали увитата в шнур дръжка на дългия си меч – катаната.

Мидо не каза нищо. Хич не му се нравеше мисълта да отведе един убиец до жертвата му. Той самият нямаше повод да се оплаче от мълчаливия, пушещ опиум странник.

– Значи момичето принадлежи на вашия даймьо¹? – попита той, за да смени темата.

– Беше купена наскоро. Родителите ѝ бяха закъснели с оризовия данък. Ама тя е кожа и кости, стойността ѝ едвам покрива отменения дълг. И само грижи създава. Вече за втори път бяга. Ако не беше *ти*, щях да я хвана в гората.

В тона, с който изрече последните думи, се долавяше известна досада, но не и гняв. Селският поет Мидо се бе оказал сносен другар по чашка – ето че в този миг отново наливаше саке.

– Да прием, самурай, за възвръщането на всичко изгубено – предложи Мидо, като дълбоко в душата си се надяваше това да стане без кръвопролития. – *Кампай*²!

– *Кампай!* – избоботи Таро.

Двамата пресушиха чашите си едновременно.

¹ Даймьо е титла на едър земевладелец, който държи в подчинение при себе си други благородници – негови васали. Даймьо се подчинява пряко на шогунa – едноличния владетел в средновековна Япония.

² Наздраве (яп.).

Уми

Всички в селото си спомняха дорестата кобила с юзда, но без седло, и мършава странник с хлътнали очи, който бе вървял редом с нея, притиснат към шията ѝ и неспирно шепнещ нещо в ухото ѝ.

– Минаха оттук – обясни един земеделец на самурая. – После продължиха нагоре по пътя към Храма. Ей *този* път – посочи им той с възлестия си пръст.

Таро се усмихна и очите му проблеснаха свирепо.

Странна процесия пое по пътя, показан от земеделеца. Таро чевръсто крачеше начело, следван от току-що заловената, боса гейша на име Уми; морскосиньото ѝ копринено кимоно бе цялото опръскано с кал. На опашката се влачеше навъсеният Мидо в износената си зелена роба, като мислеше усилено: *Как да се измъкна от тая каша? Не искам да посоча странника и да видя как ще му хвъркне главата. Кармата ми и без това е достатъчно лоша. О, Велики Буда, не допускай към другите ми прегрешения да се добави и вина за кръвопролитие!*

– Кобилата ми! – извика самураят.

Дорестата кобила с рошавата черна грива стоеше на сред поляна близо до пътя и пиеше вода от един поток.

Таро подсвирна и животното вдигна глава; от бърните му капеше вода. Поколеба се, сякаш обмисляше с какви възможности разполага, но накрая тръсна провисналата си грива – някак тъжно, както се стори на Мидо, – изпръхтя и бавно изтопурка при своя господар, който сграбчи юздите.

– Отваряй си очите на четири, поете! Она крадец не може да е отишъл далече!

– Но нали вече си върнахте кобилата! Това не е ли достатъчно?

Без да удостои този въпрос с отговор, самураят продължи нагоре по пътя пеша. Тримата, които го следваха със сведени

глави, изглеждаха унили – всеки по своему. Кобилата, гейшата, поетът – всички те искаха да са някъде другаде. Ала най-печална бе Уми, съдейки по отчаяните ѝ, плувнали в сълзи очи.

На Мидо му беше жал за нея, затова се опита да завърже разговор.

– Значи се казваш Уми¹, а? Ясно, наречена си на морето.

Уми не каза нищо, само крачеше с втрещен поглед.

– И моето облекло е с цвета на името ми. Казвам се Мидо – това е съкратено от *мидори* („зелено“). Аз съм поет, съчинявам хайку. Може би си чувала за мен?

Тя все така мълчеше.

– Е, явно не си, макар че съм доста известен в Едо – там винаги пия безплатно. Но сто на сто си чувала за моя учител Чаша чай. Той е роден в тая планинска земя.

Момичето само се взираше в пространството.

Мидо въздъхна и се отказа от опитите да разговаря непосредствено с гейшата. Все пак, докато крачеха зад самурая и кобилата му, поетът се зае да съчинява хайку и да ги рецитира на глас – достатъчно високо, че да го чува Уми; надяваше се, че това би могло да я ободри. Впоследствие той записа някои от тези стихотворения в дневника, който един ден щеше да бъде наследен от Зъбльо.

*неравен път –
плужек
върху борова шишарка*

*изпива думите ми
малкото поточе
под моста*

¹ Уми означава „море“ или „океан“ на японски.

*не цвѣкай върху мен,
врано!
тъкмо те обезсмъртявам*

Но всеки път, щом споделеше някое хайку с Уми, гейшата отвърщаше с мълчание, загледана сякаш в нещо далечно, което само тя можеше да види.

Ботаническите градини

Втората ми среща със Сирийн, за мой късмет, беше посред бял ден; имаше какво да се види.

В едно неделно утро си пригответихме обяд за пикник и отидохме с автобус до Градския парк. Беше приказан мартенски ден в „Безгрижния град“ – тревата бе тъй зелена, небето – тъй синьо, а непокорната коса на Сирийн – тъй ослепително червена! Дълги сивкави гирлянди испански мъх висяха от чворестите, разпротрели нашироко клоните си дъбове. Яркорозови азалии цъфтяха пишно, накъдето и да погледнехме.

*на двупосочната
табела
кацнала пеперуда

навежда се да посръбне
престарелият дъб –
зелена лагуна

върху бронзовите ѝ устни –
пашкул с яйца
на паяк

невеж в ботаниката,
бродя из градината
безмълвен*